

۲۰۱۹/۰۱/۲۴

قيس کبير

همکاران قاموس کبير افغانستان

خوانندگان قاموس کبير افغانستان به شمول این قلم گاه و بیگاه از همکاران محترم قاموس که وظیفه پیشبرد کار های قاموس را به عهده دارند، امتنان و سپاسگزاری میکنیم.

اما اگر خوانندگان به هر بخش قاموس داخل نشوند/ که اکثراً نمی شوند، نمیدانند که این همکاران محترم مشخصاً کدام شخصیت های ملی ما میباشند، که بدون مزد - فقط به خاطر وطن و هموطنان خود و به خاطر آرمان های ملی شان - این مسؤلیت مهم را به عهده گرفته اند.

فلذا لزوم دیدم، به نوبت خود هریک این شخصیت های ملی و زحمتکش ما را به خوانندگان معرفی کنم و طوریکه شایسته ایشان است، ازین طریق از ایشان سپاسگزاری نمایم.

- بخش علمی و مسلکی قاموس که (مختص برای پوهنتون های افغانستان) است و توسط دانشمندان ذیل از لسان انگلیسی به دری و پښتو ترجمه میشود و مسؤلیت آنرا محترمین ذیل به عهده دارند:

بخش اقتصاد

محترم داکتر محمد نعیم اسد

محترم داکتر آجان مرزی

محترم داکتر عادل افغان

محترم داکتر داود تیموری

بخش جیولوجی

محترم پروفیسور داکتر عزیزالله قریشی

محترم داکتر حنان روستانی

- بخش اولی اصالت افغانستان (مختص برای پوهنتون های افغانستان)

بخش زراعت

محترم داکتر کریم وزیر

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابلې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

بخش حقوق و قضاء

محترم احمد راتب فقیری

• بخش دومی اصالت افغانستان (بخش زبان های ملی افغانستان)

بخش دری و پشتو و اصطلاحات فارسی ایران به دری افغانستان را، هر یک خاتم صالحه و اهب واصل، استاد مسعود فارانی، قیس کبیر، پوهندوی آصف بهاند وظیفه ترجمه و بازنگری (دری به پښتو) ، خاتم نصیبه حیدری (ترجمه انگلیسی) به عهده دارند. مرحوم داکتر سید خلیل الله هاشمیان هم تا آخرین نفس خویش، زحمات شان را در انتقال لغات از قاموس نسیم نگهت به قاموس کبیر افغانستان کشیده اند و کارکرد های شان به اسم خود ایشان درین قاموس درج است. بعد از ایشان خاتم نصیبه اکرم حیدری برای مدتی عهده دار این وظیفه بودند.

بدون شک از کمک های دوستان دیگر در آغازین روز های قاموس چشم پوشی کرده نمی توانیم، مانند

پوهندوی محترمه شیما غفوری (اهتمام لغات با مرحوم داکتر صاحب هاشمیان)،

محترمه فهیمه شهسوار (درج تلفظات کلمات به لاتین)،

محترم دوست محمد دوست از بدخشان (تشریح معانی و اهتمام کلمات به وام گرفته از زبان ترکی)

محترم زمری کاسی (تشریح معانی لغات تخنیکی) همچنان

محترم رحمت آریا، که بیشتر از 1500 لغات دری را به سه زبان دری، پشتو و انگلیسی ترجمه نموده اند.

محترمه نصیبه اکرم حیدری نسبت داشتن امکانات تخنیکی بهتر، ورد دیجیتال شده لغات را به فارمت اکسل میدل ساختند، که شامل دیتابیس گردد. ایشان علاوه برین، زحمت اکسل سازی (11336) لغت و اصطلاح را به عهده گرفتند. ایشان در بخش "ستون تلفظات" این قاموس هم نقش به سزای را ایفاء نمودند.

در حال حاضر محترمه نصیبه اکرم حیدری مصروف مروری ترجمه لغات بزبان انگلیسی اند، که تا حال بالاتر از 5000 لغت ترجمه شده بزبان انگلیسی را، از شروع الفباء تا قسمتی از حرف "ت" مرور و تصحیح نموده اند.

• مختصات افغانستان دارای چهار بخش است، که محترمان ذیل عهده دار آن میباشند:

- نخبگان و مشاهیر

محترم لمر احسان

- شعراء، نویسندگان، هنرمندان و خدمتگذاران

محترمه صالحه و اهب واصل

- تشکلیات دولتی و علمی

محترمه شیما غفوری

د پانو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

- خوراکه و نوشیدنی افغانی

محترمه وحیده مجید و محترمه صالحه واهب واصل

- بخش تاریخ دارای دو قسمت میباشد، که محترمین ذیل عهده دار آن میباشند:

- آبدات تاریخی

محترم کاندید اکادمیسین محمد اعظم سیستانی
محترم حامد نوید

- رجال و شخصیت های ملی سیاسی برای فعلاً (از میرویس خان هوتک الی داؤد خان)

مبنی بر ترجمه کتاب پروفیسور "لودویک آدامک" - افغانستان شناس شهیر اطریشی

- بخش جغرافیه کشور را محترمان ذیل به عهده دارند:
محترم داکتر سید عبدالله کاظم
محترمه صالحه واهب واصل

- بخش اصطلاحات عامیانه مردم افغانستان (عبدالله افغانی نویسنده)
محترم عارف گذرگاه عارف عزیز (مسئول انتشارات بامیان در لیموز فرانسه، این قاموس را به شکل دیجیتالی درآورده است. ایشان لطف نموده بطور رایگان «فایل ورد» را در اختیار ما قرار دادند و ما را ممنون و مدیون خویش ساختند.

محترمه شیمیا غفوری اصطلاحاتی که هنوز شامل کتاب «مرحوم عبدالله افغانی نویسنده» نیست و درین اواخر توسط محترم گذرگاه به نام «فرهنگ گذرگاه» به ادامه «اصطلاحات عامیانه افغانی نویسنده» باز نویسی و تکمیل گردیده است و برای قاموس به طور تحفه اهداء نموده اند، در آینده شامل قاموس کبیر افغانستان می نمایند.

- خاتم صالحه واهب واصل به حیث منجر قاموس
برای اداره این پروژه بزرگ آنهم از طریق انترنت شدیداً به یک منجر فعال و متعهد به ارزش های ملی ضرورت می باشد، تا همه ارتباطات را در دنیا از طرق مختلف مانند ایمیل، سکایپ، واتس اپ، فایبر و تلفون برای پیشبرد کار های قاموس قایم نمایند. این وظیفه جنجالی را خاتم صالحه واهب واصل عهده دار می باشند.

- خودم (قیس کبیر) مسئول آی تی تکنولوژی قاموس کبیر افغانستان میباشم.

هموطنان محترم، تعدادی از افغان های ما سالهاست که از تهاجم فرهنگی بیگانگان می نالند، شکوه و شکایت می کنند و... ولی این تهاجم نه تنها کم نشده است، بلکه در تمام ساحات زندگی هجوم کرده و وسعت بیشتر یافته است. برای دفع آن باید ما افغانها خود دست به کار شویم، اسباب کاری و قاموس های را به وجود آوریم که بتوانند نیاز های ما را برآورده سازد و اگر از نگاه تکنولوژی خود قادر به انجام آن نیستیم، پس حداقل آموخته های خود در دسترس کسانی قرار دهیم که همت آنرا کرده اند، به جای نوشتن مقاله های تخریب گر و طنز های مسخره آمیز...

قرار معمول و معلوم اکثرآ یک ایده یا یک اندیشه و فکر ابتدا توسط یک یا دو نفر اظهار میگردد. اگر این اندیشه و فکر مفید و سازنده باشد، از جانب یک جمع که عین اهداف را دارند، پذیرفته میشود. این جمع از انسانها در یک فضای دیموکراتیک - بدون درجه بندی یا سلسله مراتب که اکثرآ در سیستم های دولتی معمول است - هریک به قدر توان و استعداد خود در راه اكمال آن اندیشه باهم کار میکنند. و از همدیگر در هیچ راستا برتری ندارند!

د پانوی شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

قاموس کبیر افغانستان یک پروژه به تمام معنی ملی ست، که فقط توسط سعی و کوشش رایگان هموطنان وطنپرست ما میتواند به اكمال برسد. از همین لحاظ از تمام دوستان و وطن خواهش میکنم، که با تیم ما بپیوندند و به قدر توان و استعداد خود به غنای قاموس افزوده، در تاریخ افغانستان عزیز نام نیک از خود باقی بگذارند.

یکبار دیگر از تمام اعضای محترم ما که در بالا از ایشان نام برده شده است، از صمیم قلب سپاسگزارم و برای همه ما حوصله مندی و موفقیت بیشتر آرزو دارم.

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ